

ОГЛЯД ЗАКОНОДАВСТВА: ТРУДОВЕ ПРАВО

ЗАКОН ПРО МОБІНГ: ЧОГО ОЧІКУВАТИ РОБОТОДАВЦЯМ?

11 грудня 2022 року набрав чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)" №2759-IX ("**Закон**"). Основною метою Закону є захист працівників від різних форм мобінгу (цькування) на роботі шляхом визначення основних ознак мобінгу та обов'язків роботодавця із запобігання та протидії мобінгу.

Ознаки мобінгу

Мобінгом є умисні дії або бездіяльність, які:

- (1) є систематичними (повторюваними) та тривалими;
- (2) вчиняються роботодавцем, окремими працівниками або групою працівників;
- (3) спрямовані на приниження честі та гідності працівника, його ділової репутації, у тому числі з метою набуття, зміни або припинення ним трудових прав та обов'язків; та
- (4) проявляються у формі тиску на працівника:
  - а) психологічного, наприклад, створення напруженої, ворожої, образливої атмосфери (погрози, висміювання), нерівномірний розподіл навантаження і завдань тощо; та/або
  - б) економічного, наприклад, нерівна оплата праці за працю рівної цінності, яка виконується працівниками однакової кваліфікації; безпідставне позбавлення працівника частини виплат (премій, бонусів) тощо.

В той же час не вважаються мобінгом вимоги роботодавця щодо належного виконання працівником трудових обов'язків, зміна робочого місця, посади працівника або розміру оплати праці в порядку, встановленому законодавством, колективним або трудовим договором.

Особи, які вважають, що вони зазнали мобінгу (цькування), мають право звернутися із скаргою до Державної служби України з питань праці ("**Держпраці**") та/або до суду, а сам факт мобінгу має бути підтверджений судовим рішенням, що набрало законної сили ("**Судове рішення**").

Обов'язки роботодавця щодо запобігання та протидії мобінгу

Закон покладає на роботодавця обов'язок здійснювати заходи щодо запобігання та протидії мобінгу. Так, роботодавець зобов'язаний:

- (1) вживати заходів для (i) забезпечення безпеки і захисту фізичного та психічного здоров'я працівників, (ii) здійснювати профілактику ризиків та напруги на робочому місці, (iii) проводити інформаційні, навчальні та організаційні заходи щодо запобігання та протидії мобінгу; та
- (2) відшкодувати працівнику (i) витрати на лікування у разі ушкодження його здоров'я внаслідок мобінгу та/або (ii) моральну шкоду.

Додаткові підстави для припинення трудових відносин

Розірвання трудового договору з ініціативи працівника

Працівник має право розірвати трудовий договір у визначений ним строк, якщо роботодавець (i) вчинив мобінг стосовно такого працівника або (ii) не вживав заходів щодо його припинення. Зазначені обставини мають бути підтверджені Судовим рішенням.

У цьому випадку, працівник отримує виплату вихідної допомоги за рахунок роботодавця у розмірі не менше тримісячного середнього заробітку.

Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця

Закон також передбачає додаткові підстави для розірвання трудового договору з працівником із ініціативи роботодавця, а саме (i) вчинення працівником мобінгу, та (ii) вчинення керівником юридичної особи мобінгу незалежно від форм прояву та/або невжиття заходів щодо його припинення.

Зазначені обставини також мають бути підтверджені Судовим рішенням.

Відповідальність за вчинення мобінгу

20 грудня 2022 року Президент підписав Закон України "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)" № 2806-IX від 1 грудня 2022 року, який набере чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Цим законом пропонується встановити адміністративну відповідальність за вчинення мобінгу:

- (a) працівником у вигляді:
  - i. штрафу від 850 грн до 1700 грн або громадських робіт на строк від 20 до 30 годин; або
  - ii. штрафу від 1700 грн до 3400 грн або громадських робіт на строк від 30 до 50 годин – якщо мобінг вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення.
- (b) роботодавцем у вигляді:
  - i. штрафу від 1700 грн до 3400 грн або громадських робіт на строк від 30 до 40 годин; або
  - ii. штрафу від 3400 грн до 6800 грн або громадських робіт на строк від 40 до 60 годин – якщо мобінг вчинений групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення.

Право складати протоколи про такі порушення надається уповноваженим посадовим особам Держпраці, а обов'язок розглядати відповідні справи покладається на суддів районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів.

Слідкуйте за нашими оновленнями, аби вчасно дізнаватися про прийняття та набрання чинності цього та інших Законів.

*****

ДЖЕРЕЛО:

- [Закон України](#) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)" №2759-IX від 16 листопада 2022 року, [Закон України](#) "Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запобігання та протидії мобінгу (цькуванню)" № 2806-IX від 1 грудня 2022 року.

ЯК МИ МОЖЕМО ДОПОМОГТИ

- ✉ консультування щодо дотримання вимог трудового законодавства, у тому числі у період дії воєнного стану;
- ✉ підготовка документів з питань запобігання та протидії мобінгу, зокрема, внутрішніх положень, інструкцій та розпоряджень роботодавця;
- ✉ підготовка, внесення змін та доповнень до колективних договорів та угод;
- ✉ оформлення документів, необхідних для припинення трудових відносин, зокрема із топ-менеджментом та іншими посадовими особами;

Експертиза EVERLEGAL

- ✎ представництво інтересів роботодавця у трудових спорах в процесі досудового врегулювання спору та в суді; та
- ✎ юридичний супровід у справах щодо оскарження рішень державних органів у випадку виявлення порушень законодавства про працю.

НАШІ ЕКПЕРТИ

Детальніше про команду

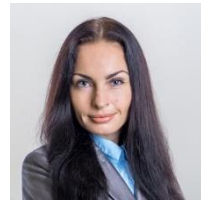
Євгеній Дейнеко
Керуючий партнер

deyneko@everlegal.ua

Ольга Городнюк
Юрист

horodniuk@everlegal.ua

Юлія Кильчинська
Старший юрист

kylchynska@everlegal.ua

Юлія Шарабар
Молодший юрист

sharabar@everlegal.ua

www.everlegal.ua

01001, Київ,
провулок Рильський, 4,
+380443370016